

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Francofurti ; Lipsiæ ; Norjbergæ, 1713

Manes Ferdinandei, Sive Lessus Et Lacrumae Parentales Quas è quinario
Lugentium fonte collectas Funeri Reverendissimi Ac Celsissimi Domini, D.
Ferdinandi Episcopi Paderbornensis & Monasteriensis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29975

MANES
FERDINANDEI,

SIVE

LESSUS ET LACRUMÆ
PARENTALES

QUAS

èquinario LUGENTIUM fonte collectas

FUNERI

REVERENDISSIMI AC CELSISSI-
MI DOMINI,

D. FERDINANDI
EPISCOPI PADERBORNENSIS
& Monasteriensis, Burggravii Stromber-
gensis, S. R. I. Principis, Comitis in Pymont,
Dynastæ in Borkelo, &c. mœrens
affundit

PALLAS THEODORIANA
Collegii Societatis JESU Pa-
derbornæ.

*Anno Salutis MDCLXXXIII. Tertio Nonas
Augusti.*

PLANGITE
ANTE
EXEQUIAS
ABNER-
QUONIAM
PRINCEPS
ET
MAXIMUS
CECIDIT HODIE.

2do Regum Cap. 3tio.

LESSUS I. UTRIUSQUE PATRIÆ.

Pupilli Facti sumus absq; PATRE. Thr. C. 5.

ERgonè fuhereas NEVHUSIA Limina taxos?
Ergo tuas adolent atra Cupressè faces?
Ergo Paludatis succedit Præfica tectis?
Porticibusq; nigris carmina nigra canit?
Heu! video tragica lassatum mole feretrum,
Quod pulsat querulo Nænia mœsta sono.
Undiq; funestæ ferâ Mortis oberrat imago,
Exuviisq; suis imperiosa riget.
Ergonè *Fernandum* (lacrymæ permittite vocem)
Ergonè *Fernandum* (vincta quid ora stupent?)
Ergonè *Fernandum*, Dominumq; Piumq; Parentem
Abstulit immiti trux Libitina manu?
Vixit? & atratâ squallet *Fernandus* in urna?
Heu! Pater! (a) heu! animæ portio magna meæ!
Occidit? Heu nostrum præsentis Funere Funus!
Occidit? & secum gaudia nostra tulit?
Occidit? Heu passis mœrens *Elegia* capillis;
Ut Progne querulis ora resolve modis.

t 2

Occi-

(a) Dicitur Pater Patriæ. Ita Wallius: Diceris & Patriæ quam regis esse Pater.

Occidit? & caros video pallefcere *Manes*?
Depositum cordis cerno rigere mei?
Tene *Pater* talem Nati spectare relictū
Cogimur? Heu nostris invida fata bonis!
Illanè Frons (*b*) geminis quæ nuper eburna tiaris?
Heu! modò lethali frigore pigra stupet?
Vosnè oculos, nostræ quæ sidera bina salutis,
Clausit in æternum ferrea Parca chaos?
Illanè, (*c*) quam Latii toties stupuère Quirites,
Et septem geminis Roma superba jugis;
Illanè (*d*) quam cupidis mundi *Pater* auribus hausit
Magnus *Alexander*, mortua lingua filet?
Mortua lingua filet? stygiasq; tenere sorores,
Et rigidæ nequirit sistere fila colus?
Quæ (*e*) duras etiam potuisset flectere cautes,
Et quicquid filicum scrupæa terra parit?
Heu! nimium cæco Mors debacchata furore!
Impia! nil sacrâ tangeris ergò Mitrà?
Et furis in Dominos nullo discrimine fasces?
Neccohibet falcem Celsâ Tiara tuam?
Aut si cæca furis, primo cur funere mergis,
Cur rapis æternos qui meruère dies?
Siccinè *Te Princeps* quæ fors modò prospera venit,
Eripuit, Pylios vivere dignè dies?
Tu Patriæ non ista tuæ promissâ dedisti,
Cum nupsit meritis Bina Tiara comis.

Spes

-
- (*b*) Episcopus & Princeps Paderb. & Monaster.
(*c*) Princeps latinitatis Romanæ habitus ab Augustino Favorito & totâ Humoristarum scholâ.
(*d*) Fabium Chisium Alexandrum 7. sæpè antiquitatum cognitione sæpè historiâ sæpè Poësi oblectavit, à quo, quod rarum in Germanis & Peregrinis est, inter familiares admissionis intimæ, ad cubiculi Pontificii prærogativam admittus.
(*e*) Eloquentia naturalis & artificialis FERDINANDI Principis.

Spes equidem nostras feris extendimus annis,
Idque sacris petiit pinguis acerra focus. (f)
Sed *Fernande* jaces; feros intercipit annos,
Et refecat medias Parca severa preces.
Cernimus atratae spectacula squallida pompæ,
Cernimus exequias, justa suprema, tuas.
Quoq; virens nuper frondebat vertice *Laurus*,
Cernimus illuviem repere taxe tuam.
Quam citò ludenti succedunt nubila Phœbo!
Quam fugiunt celeri gaudia nostra pede!
Nemo diu felix; quæ nunc fors blanda jocatur,
Versa repentinis interit acta malis.
Fortunata (g) fuit, tantoq; Parente triumphans
Credidit augustos *Westphalis* ire dies.
Alma quies (h) divesq; labor se, Numine misto,
Ubere fundebant lata per arva sinu.
Latius erectos diffuso vertice ramos
Pandebat Satyris associata Dryas.
E coelo niveis Pietas demissa columbis
Fertile stipabat flore comante solum.
Alma maritabat foecundo scenore terris
(i) Spicigerasq; Ceres, accumulabat opes.
Bella procul, scelerumq; minæ, ferriq; licentis
Et patriis aberat vis inimica bonis.
Tanta sed heu! moriens traxisti gaudia tecum,
Nunc, quo Tu, tumulo gaudia nostra jacent.

-
- (f) Vota & Preces per patriam pro optimo Principe indictæ & habitæ.
(g) Felix Patria Ferdinando Principe.
(h) Fertilis patria Ferdinando Principe.
(i) Pax continua sub pacis Principe Ferdinando unde Comirius:
Fernandus Paderæ mitis Regnator amœnæ.

✻ ✻ ✻

Ingemit Uda Ceres, (*k*) inclinatoq; capillo
 Deplorat pretium succubuisse suum.
 Macrescunt steriles exangui vertice culmi,
 Et gravidum ponit tristis Arista caput.
 Turba Colona pigro lachrymas aspergit aratro,
 Et queritur Cereris publica damna sua.
 Hærent verba seni, sentit sua fata juvenus,
 Et propiore rogo militis ora stupent.
 Ex æquo fors illa premit: neq; simplicis urnam
Principis at cunctos lugubris urna quatit.
 Ah! unâ Lachesis nos omnes clauderet urnâ!
 Junctaq; cum patriis ossibus ossa forent!
 Quid spirare juvat? rigidam Mors verte bipennem;
 Parti animæ nescit pars superesse sua.
 Felices! tumulo claudi si possumus uno,
 Et tantæ comites si licet esse necis!

LESSUS II.

FAMILIÆ FURSTENBER- GICÆ.

Cecidit corona capitis nostri. Thr. 5.

L Una saporiferum disperferat axe papaver,
 Humida rorifluis vecta per astra rotis.
 Cùm pavidâ mentem tremefecit imagine Morpheus,
 Assuetus dubiis ludere vera jocis.
 Mons (*a*) erat Augusto sinuatus in æthera cono
 Æqualis capiti Pinde superbe tuo;

Aut

(*k*) Lugere videtur quoq; cœlum pluvias à morte Ferdinandi continuas hucusq; lacrymans.

(*a*) Fürstenberg, mons Principis meritò comparatus cum Parnasso.

Aut qui Pierias lassat mons Cyrrha quadrigas;
Sed tamen ad latices Nympha padusa tuos,
Quà socio Lupiæ comitatus Aliso maritat,
Lætaquè cæruleo prata tridente ferit.
Fons salit in medio vitreis argenteus undis
Dictus Apollinei Castalis esse chori.
Scilicet hoc socias potabat (b) Apollo sorores,
Et sua tingebat sæpiùs ipse labra.
Cinxerat hunc densis Laurus Phœbea coronis,
Nescia solaris lumina ferre facis.
Hic domus Aonidum, viridi quæ semper in umbrâ
Fallebant placidis otia blanda modis.
Hanc prope declivi stantes in vertice (c) *Palme*,
Jactabant virides lata per astra comas.
(d) Altior una tamen superisq; propinquior oris,
Umbrabat reliquas luxuriante togâ.
Hanc trabeatus honos merito circumdabat ostro,
Creditus æternas hîc posuisse domos,
Pulchra coronandis sudabat Gloria ramis,
Frondebis innectens aurea ferta sacris.
Fixerat hîc multo luctatam flore corollam
Officiis Pietas obsequiosa suis.
Hanc mihi dum grata pingit caligine Morpheus,
Et propè deliciis mens liquefacta natat:
En tibi *Fernandi* grvido de cortice nomen
Sculpfit in aurato Gloria iusta stylo.

Ut

(b) Familia Fürstenbergica virorum eruditissimorum parens; qualis Wolfgangus magni magisterii in Borussia Administrator, & Ordinis Teutonici per Germaniam & Italiam Magnus Magister. Qualis Theodorus Episcopus & Princeps Paderborn. Qualis Fridericus, Hermannus, Wennemar Casparus & alii, omnes hodie dum Prælati, unde de domo Fürstenbergica Comirius: - *illa coronis Implicitas lauros, & frondes mitis Olivæ, Non semel est mirata suis in serpere ramis.*

(c) Fratres, Sorores, Nepotes, ac Neptes Ferdinandi Principis.

(d) Princeps Ferdinandus gloriosâ per orbem famâ Illustrissimus.

Ut vidi, ut stupui, sensimq; stupore solutus
(Ut rediit voci reddita lingua suæ)
Crescat, & æterno, geminabam, *Palma* virore,
Crescat io ! lætas trudat in astra comas.
Crescat io ! pluviasq; supra se porrigat ædes,
Nimborumq; truces, lurida regna, domos.
Vincat Hyperboreos, sidus glaciale, Triones,
Nullus ubi virus sibilet ore Draco.
Nullus ubi mœstam resupinet Aquarius urnam,
Scorpius aut crudæ spicula mortis alat.
Nullus ubi sævum succendat Oriona livor,
Sive Cleonæ concitet arma feræ,
Tot pariat fructus, quot parturit illa corollas;
Crescat, & hanc supero nectare potet Eos.
Hæc ego vota dabam : Sed quàm variabilis aura est !
Gratia quàm sortis nulla, nec ulla fides !
Cerno repente polos crebro mugire tumultu,
Fulgura densatis ire coacta minis.
Obruit informem spissatis nubibus orbem,
Totus & in lachrymas fusus Olympus abit.
Tunc verò quantis arserunt pectora curis !
Excidit, Heu ! misero vox animusq; mihi.
Sed, (prò fata Deùm) stygiis (e) mox profilit umbris
Sanguineum quatiens ossea larva caput,
Heu funesta ruit, celsò quà culmine surgit
Et vibrat æthereas *Palma* beata comas;
Sacrilegamq; simul plantæ Dea lurida falcem
Injicit, extremam ferre parata necem.
Clamabam: quò cæca ruis? sic parrus honoris
Occidet ante suum præcoce clade diem?
Verte precor sicam, funestam verte bipennem;
Vilior, haud renuo, planta resecta cadat.

Heu

(e) Primo tentatur morbis.

Heu dolor! illa minax repetitos duplicat ictus,
Et Divum tragico funere mergit opus: (f)
Gloria moesta fugit, ritu lacerata furentis,
Insolabilibus plangere certa modis,
Palma (g) minor lacrymas laxato cortice fundit,
Vertice cumq; suo se periisse putat.
Non sic Heliadum ploravit sylvæ sororum,
Ad fratris cineres sævaq; busta sui.
Sic Dodonæ nequierunt plangere quercus,
Exscidit ut sacrum barbara fœca nemus.
Has ego dum lacrymas lacrymis contemplor obortis,
Mens mihi discussio plena sopore redit.
Non tamen heu! vanâ me lusit imagine Morpheus,
Delituit ficto schemate triste nefas.
Eheu instabilis momenta fugacia vitæ!
Gaudia quam celeri stantq; caduntq; morâ!
Fürstenbergiaca (quid non mors improba tentas!)
Fernandum video, spem cecidisse domûs.
Augustam video de *Principe culmine* (h) palmam
Præproperæ nimium succubuisse neci.
Audio plangentis lugubria carmina *Stirpis*,
Quæ querulo dictat mixtus amor dolor:
Sic (i) *Domina trabs magna domûs?* sic gloria gentis?
Sic *capitis cecidit cella corona mei?*
Credideram, *Fernande*, meos tibi semper honores;
Et tu spem medio flore, decusq; rapis?
Quod Libitina ferox, quod te malè Numen adegit
Tam volucris columen rumpere sine meum?
Heu malè sit vobis, tetricæ, mala Numina, Parcæ,
Quæ rapitis cari quidquid is orbis habet.

u

Heu

(f) Quibus tandem succumbit.

(g) Cognatio lugens.

(h) Von Fürstenberg.

(i) In ligne illustrissimæ familiæ trabs duplex.

Heu

Heu vixisse juvat: Tecum comitamur in urnam;
Nolumus & fatis nos superesse tuis.
Quin morimur tecum? Fratris Phaëtonctias umbram
Dicitur ad stygios esse secuta lacus.
Sed neque Pelides media sub morte reliquit
Aëtoriden; similem maluit ultrò necem.
Pyrihoum Theseus inum comitatus in orcum est,
Nec potuit carum destituissè latus.
Dum Nisum rapuit Rutulorum barbarus ensis.
Euryalum nequiiit vira tenere suum,
(k) Siste tamen generosa domus, ne cede dolori,
Ferdinandeam fas reparare vicem.
Plurimus in vobis semper *Fernandus* avorum
Et decus, & vestræ Gloria stirpis erit.
Constant magna sibi: clarâ de gente nepotes
Statis adhuc, dignæ posteritatis honos.

(k) Omen Poëtæ.

LES-

LESSUS III. RELIGIONIS.

*Quomodo cecidit potens, qui saluum faciebat popu-
lum! l. 1. Mac. c. 9.*

ERgonè post tragicos, tam tristia funera, casus
Relligio! fatis defuit ille tuis?
Ut tanto Libitina ferox te tangeret ictu?
Et raperet solem præcoce nocte tuum?
Heu mihi! Relligio! quantæ tibi gloria lucis,
Occidit in cæcum, non revocanda, chaos!
Scilicet, hinc pullo cœlum modò plangit amictu,
Astraq; sunt lacrymis penè sepulta suis.
Hinc (a) est, cur gelidâ Boreæ sub parte Triones
Aspergant rapido flumina tanta mari.
Hinc Ariadna comis niveos subducit honores,
Et flens Arctophylax languida plaustra rigat.
Andromedeq; nigro plorat circumdata peplo,
Et lacerat mœstos Cassiopeja sinus.
Hinc Lyra funereo concentus carmine turbat,
Et tremulo tristis gutture plangit Olor.
Hinc propè se flentem turbatus Persea spectat
Pegasus, & guttis grandibus ora quatit.
Omnia pallefcunt tantis cum *Manibus* astra,
Deplorantq; suum succubuisse jubar.

u 2

Ibas,

(a) Signa cœlestia siderum septemtrionalium lugentia, Ferdinandum
Principem, per quem in septemtrione illustrata per Apostolicas mis-
siones Religio.

Ibas, laurigeris nuper subvecta quadrigis,
Lambebat Dominas Hæresis atra rotas.
Ibas, (b) Amisius virides quâ plurimus agros
Impetit, & crebro flumine prata secat.
Ibas, (c) quâ coluit loca foeta palustribus undis
Bruëterus, & Vari rapta tropæa tulit.
Cæsareis domitos Carolus quâ Saxonas (d) armis
Compulit augusto subdere colla jugo.
Quâ se Martigenis (e) Nassavia nota Sicambris
Erigit, eductis celsa sub astra jugis.
Non tibi, quæ gelido (f) Norwegia subdita plaustro;
Non tibi necessebat Juttia cruda moras.
Ibas, quâ fugiens ripis spumantibus (g) Albis
Cœruleo credit flumina vasta Patri.
Cuspide (h) Lubecam Tethys quâ torva flagellat,
Et tumido Nereus Balthicus ore ferit.
O quoties fractis ibat tibi cornibus (i) Indus,
Et Ganges domitis plaudere visus aquis!
Non tibi substructos claudebat in æthera muros,
Quamlibet æratis Sinica clausa feris.
Nunc, Heu! erepto cecidit tua gloria sole,
Ut rosa, cum Pœbo deficiente cadit.
Fallor? an ad tumulum canos turbata capillos;
Exsuccisq; sedet pallida Diva genis?

Au-

-
- (b) Missio apostolica ad Amasim.
(c) Missio apostolica per Diocesim Paderb. & Embsland.
(d) Missio apostolica ad Visurgim & alibi per Saxoniam inferiorem.
(e) Missiones per Nassaviam.
(f) In Norwegia, Fridericopoli in Juttia.
(g) Hamburgi & Glüestadii ad Albim.
(h) Missio apostolica Lübecensis.
(i) Missio apostolica ad Indos, & extemos sinus, fundata 8. per-
sonis.

Audio, funeream perfundit fletibus urnam,
Lugubribus plangens pectora sæpe modis:
Ergonè terribili latè grassata flagello
Sic piceas quassat trux Libitina faces?
Ut caligantes solem mihi trudad in umbras,
Quà fur vos habitat noxinamœna specus?
Heu mihi! quot tersâ nigredine templa, (k) quot aræ
Fulgebant radiis, Maxime Phœbe, tuis!
Quot nova libratis ibant in sidera conis,
Quæ vel Atlanteo templa tremenda jugo.
Sed leviora queror Patriæ dispendia lucis.
Ah! nequit is simplex, qui nocet esse dolor.
Eheu! (l) Angaricis quod montibus occidit astrum,
Quod tibi Saxonici Nympha dolenda soli!

u 3

Heu

-
- (k) Reparata templa, & altaria, exstructa nova,
Templum parœciæ in Tudorp.
Templum parœciæ in Oberenkircken Furstenbergiorum Dynastiâ,
ibidem
Sacellum gentilitium SS. Philip. & Jacobi Templum Bultorffianum
arâ maximâ & porticu ornatum.
In Graffschafft templum Ordin S. Bened. ara maxima & novis in u-
troq; latere positis exornatum aris.
In Marien-Münster templum Ord. S. Bened. novo fornice & aris.
PP. Francisc. de Obs. templum cum cœnobio è fundamentis exstru-
xit, in urbe Paderb.
ibid. à fundamentis posuit PP. Capuc. templum.
ibid. novum & augustum opus molitur PP. Soc. JESU.
Neuhufii templum à fundamentis exstruxit. In Cörbeke collapsum
restituit. In Lichtenow incendio deformatum S. Crucis templum
exstruxit in Altenbecâ S. Phil. Nereo sacell, ex voto positum perfecit.
Sacellum S. Annæ exstruxit in Ammeru,
In Siddeffen Sacellum S. Agathæ.
warburgi sacell. S. Erasmi ibid. cœnobium PP. Præd. restituit.
(l) Angaria patria missione Apostolicâ alijsq; favoribus instructa.

Heu quantum dilecta tibi (m) Nassavia lumen
Occidit ! Heu quantum Frisia cara tibi !
Cana videbatur pietasq; fidesq; redire,
Et malà neglectis reddita cura sacris ;
Et, veluti roseum cum Cynthius exeret ostrum ,
Cogit in assuetos lurida Monstra specus ,
Sic dudum stygio quæ venerat Hæresis antro ,
Ad *Fernandeam* cedere visâ jubar.
Jamq; calecebat tanto sub lumine Sina ,
Tot desideriiis Sina petita meis !
Nunc moreris pariterq; tuo cum funere condis ,
Heu dolor ! Heu ! vitæ pignora cara meæ.

LESSUS VI.

MUSARUM RAPTO APOL- LINE.

Versus est in luctum chorus noster. Thr. 5.

A Onidum lugete chori, sumptâq; cupressu
Demite turbatis laurea ferta comis.
Quales vos memorant Thracum planxisse per agros,
Cum tumulum nati fleret Apollo sui,
Omnes funereâ redimitæ tempora fronde,
Funeris ad tristes appropereate rogos.
Heu ! quantum rapuit non exorabile fatum
Præfidicium (a) vestri, delicumq; gregis !
Occidit Ausoniæ trabeatus Apollo camœnæ ;
Occidit Arctoæ gloria prima lyræ.

Illa

(m) Uti Frisia & Nassavia missione apostolicâ.

(a) Excellens Poëseos scientia.

Ille caledonios super exaudita recessus;
Quæ nequirit spatiis, (b) Belgica, stare tuis.
Ille per Hesperias fundens sua barbita terras,
Occidit; & tumulo condita musa jacet.
Cujus in augusto laurique; mitraque; coibant
Vertice, perpetuo muta sopore tacet.
Ah tacet, ah tragicam recubat *Fernandus* in urna!
Fernandus, clari quanta ruina chori!
Ah tacet, en piceam dependent barbita taxo,
Barbita, quæ digitis, mors temerata, tuis.
Heu mihi! quæ geminas jaculatur Cynthius umbras,
Cunctaque; quæ surgunt sidera, cuncta cadunt.
Heu mihi! quæ cancri chelis subjecta Syene.
Sistit Apollineas ultima meta rotas.
Huc citharæ penetravit honos, tantumque; videre
Sæpius optavit quælibet ora decus.
Nunc, *Fernande*, siles, mutam compostus in urna;
Suada jacet riguis desuper uda genis.
Plangite Pierides citharamque; aptate dolori,
Atraque; funereo dicite verba die.
Heu! video, Pindi jam tristia tecta cientur,
Et Domini fulcit Musarigentis onus;
Fulcit, & ingenti tundit præcordia planctu,
Et putat, hoc, funus, funere, ferre suum.
Cerno præit tragicos induta Thalia (c) cothurnos,
Squallida diffusis mœsta per ora comis.
Hinc sequitur claque; ferit plangore lacertos,
Et societ lacrymas Musa, (d) Ruæ, tua.

In-

(b) Per Belgiam à Poëtis variis laudata.

(c) Nomina Poëtarum Ferd. Principi Mæcenati optimo sua opera dedicantium;

(d) Ruæus Poësin Dramaticam panegyricos, & symbola Heroica.

Inde Fatigenti mœrens Elegēia passu

(e) Commirii, sensu deficiente gemit.

Nænia (f) Frizonis tristes hinc scissa capillos

Immodico nimium busta dolore quatit.

Hinc feretro lacrymas aspersit mœsta (g) Rapini

Melpomene, similes ferre parata rogos,

(h) Francius hinc atrâ velatus tempora Myrto

Funereæ tendit tristia fila lyræ.

Inde coronatus Dirçæi carminis ales

Perreriûs, laurum damnat & artis Ebur.

(i) Audio, jam caros inclamat Pallida Manes

Pieris, ah! luctus nescia ferre suos.

Sic miseranda jaces? uno sic cuncta recedunt

Turbine, Musarum sic decus omne rapis?

Heu non Aonides hoc speravêre sorores,

Cùm (k) capiti lauros implicuêre tuo.

Cum calami jus omne sui transcripsit Apollo,

Palladiiq; ducem maluit esse chori.

Sic properata fugis duræ per funera mortis?

Irrita sic Phœbi vota; spemq; facis?

Sic *Fernande*, jaces? lacrymataq; plectra recondis?

Plectra per Ausonias deproperata fides?

Quis per Cecropias ibat Te suavius artes?

Seu Tibi testudo, seu Tibi tacta chelys;

Te quoties crispante lyram, per Phocidis agros

Castalios vidi subsiliisse lacus.

Admi-

(e) Commirius lib. 3. partim Heroicos, partim Lyricos, partim Elegos.

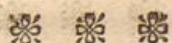
(f) Varios Tomos Frizon.

(g) Rapinus lib. sex florum, herb. arb.

(h) Francius varios Heroidum libr. panegyricos & elegiacos.

(i) Perrerius varia opera.

(k) Nobilissimi Poëtæ Itali, quales Natalis, Rondininus, Alexander, Pollinus, Augustinus Favoritus Ferdinando Principatum detulêre.

Admirata tuos quoties Acheloïa cantus
Audiit, & grata barbyton aure bibit!
Dum præceps Anio rapidis decurreret undis,
Ad cytharam pressò sæpe tridente stetit,
Hæsit sæpe (l) Tiberis, fulvâq; reclinis in urna,
Flumina præcepit lentius ire sua.
Saxosos quoties inclinas Rhetia montes
Complofis cecinit gaudia festa jugis!
Et quoties scopulis ibant plaudentibus Alpes,
Dextera cum niveum sollicitabat ebur.
At neque sola tenes auritas Rhetia rupes,
Tu neque mirantes Albula solus aquas.
O quoties *Fernande*, Tuâ testudine capta
Constitit Angarici patria terra soli.
O quoties avidis (m) Rhenus Pater auribus hausit,
Et quoties numeros (n) Padera Nympha tuos!
Attonita quoties sciscis è fluctibus aure
Audiit Aonios consonus (o) Alpha modos!
Unuseras, qui cuncta dares, non Thracius Orpheus
Suavius immitem crimine flexit Hebrum;
Aut celeres blando remoratus pectine sylvas
Detinuit Dryadûm, saxea regna, domus.
Et moreris? fera mors! uno quod discidit ictu!
Pierides tantum quod potuere nefas?
Quod soboles dilecta Jovi? quo numine læso
Tam grandis culpæ credimur esse reæ?
Et moreris? cur Phœbe tuos incidis honores?
Et leve nos, genitor, deseruisse putas?
Ergone rupisti (q.) longæva silentia Cyrrhæ;
Ut seneant subito squalida plectra situ?

x

In-

(l) Cum applausu Cardinalium sæpe Ferdinandi Poësis excepto & per Italæ fines commendata.

(m) Musis Coloniae aspirantibus in familiaritatem venit Fabii Chisii Nuntii Apostolici post Pontificis Maximi Princeps Ferdin.

Invia vix nobis Aganippidos antra recludis
Et moreris? laurum taxa ferta premunt?
Heu Libitina ferox! Heu cur festina nocendi
Præcipitas rigidas, stamina læva, colos?
Cyrtha vale, Phœbiq; domus, non Phocidos amnis,
Non levet ipsa meam Castalis unda sitim.

LESSUS V.
FLUVIORUM
Per Monumenta Celsissimi FERDI-
NANDI Principis illustra-
torum.

Fluvius desolabitur - & deficient flumina.
Isaia 19.

Heu mihi (a) padericæ nigrâ cur *Najades* algâ
Cur pavido plangit Cœrula Nympha vado?
Cur ululante fremit per stagna liquentia fluctu
(b) *Paderis*. & lacrymis exarat ora suis.
Cur circumfusus spargens suspiria campis,
Littora confuso radit (c) *Aliso* pede?

Fal-

-
- (a) Fontes & fluvii paderici à Celsissimo FERDINANDO Princ.
monumentis illustrati lugent non secus ac olim cum Francorum &
Romanorum cladibus sæpè funestati.
- (b) Padera lugens.
- (c) *Aliso* vulgò *Alma* fluvii nomen & Castelli quod contra Sicambros
Nero Claudius Drusus ad Luppia & *Almæ* confluentes posuit ita
Velleius Patere. 1, 2, Tacitus lib. 2.

Fallor? an (d) *Amisius* spumantia pectora musco
Verberat? & rauco terga tridente ferit.
Fallor? an impexo serpens per jugera mento
(e) *Lupia* plangentes triste flagellat aquas?
An ferrugineâ velatus fronde (f) *Visurgis*
Illidit querulis cornua torva petris!
Quælibet atrato *Nais* lacrymatur amictu,
(g) *Fons resonus*, luteas nunc bibit ater aquas.
Qui nuper niveis ibat *Crystallinus* undis
Fletibus urna crepat penè sepulta suis.
Castalio (h) *Padulus* nuper qui purior auro
Vincebat latices fons *Arethusa* tuos,
Heu mihi! quis subitos feralis turbo dolores
Asperat, & lacrymas Hospita *Nympha* tuas?
Gallica num rursus lymphas ad prælia cogunt
Agmina? num rursus Francica signa volant?
Rursus ab edomito (i) *Pipinus* Saxone clarus
Inficit attonitas cæde *Visurgis* aquas?
(k) *Lupia* num rursus cladis monumenta latinæ
Imperii volvit nobile pignus, aves?

x 2

Aut

-
- (d) *Amisius* fluvius Roman. notissimus Diœc. Paderb.
(e) *Lupia* fluvius Diœc. Paderb.
(f) *Visurgis* fluvius lambens Diœc. Paderb.
(g) *Fons resonus* vulgò *Bulderborn* Diœces. Paderb. mirâ naturâ præ-
ditus & frequentibus Principum virorum conviviiis & excubiis
celebratus.
(h) *Fons Padulus* ante *Neuhuf.* Principum Paderborn, sedem.
(i) *Pipinus* Francorum Rex ad *Visurgim* Saxones fudit. ita *Annales*
Francici apud *Reuberum.*
(k) ad *Lupiam* Rom. exercitus ad incernecionem deletus est.

Aut iterum (l) *Warnam* germano sanguine tingit
 Carolus Austrasiae terror amorq; suae!
(m) *Quinctilius* stygiis *Varus* redivivus ab umbris
 Flectit in *Arminium* bella cruenta *Ducem*?
Amisig, lacus fusâ legione colorat
 Stratus ab auspiciis, *Marsè* superbe, tuis?
An *Vari* ulturus *Caesar* *Germanicus* (n) umbram
 Stragetuâ *Sennam* *Bruçtere* caese notat?
Anne (o) *Sicamber* atrox sumptis truculentior armis,
 Reliquias *Drusi* sacrat *Aliso* tibi?
Heu mihi? cur piceam spargentes fletibus urnam
 Najades insolitis plangitis ora modis?
Fallor? an è querulis asibilat aura lapillis,
 Aura repentini nuncia dura mali?
(p) *Tè Fernande* Pater, te flumina moesta requirunt,
 Ad citharam steterant quæ rediviva tuam.
Audio succensis jam dividit ora querelis
 Paderis, à magno maxima *Nympha* (q) pado.

Ergo

-
- (l) ad *Warnæ* & *Visurgis* confluentes iterum *Carolus* *Saxones* cecidit, *Regino* aliq; *Francici* *Scriptores*.
(m) *Varus* cum exercitu integro *Romanorum* ab *Arminio* & *Marsis* inter *Amasis* & *Luppiae* fontes caesus. Ita *Cuspinianus* in vitis *Caes.* in *Oct.* *Aug.*
(n) *Bruçteros* hodie *Delbrugios* *Germanicus* *Caesar* *Varianæ* cladis ultor *Amisium* inter & *Luppiam* cecidit. Ita *anna. Franc.* 1. c. 6.
(o) *Sicambri* *Drusi* exercitum ad *Alifonis* confluentes *variam* clade affligerunt, ita *Cluverius* l. 3. *antiquit. Germ.* cap. 9.
(p) Dicitur *Ferdinandus* *Pater*; eruit enim *fluvios* hos ex *squallore* suo per *Monumenta* *Carminibus* clangentissimis illustrata.
(q) Ducit *Padera* nomen à *Pad.*

Ergo (r) tot hospitii Regum memoranda tot armis
(s) Consiliisq; fui, *Carole*, digna tuis?
Ergo (t) ter Augustum merui spectare *Leonem*,
Pontificisq; sacros lambere prona pedes?
Ergone tot licuit Comitia cernere Regum
(u) Fixaq; liminibus Francica signa meis?
(vv) Ergo tuos licuit *Cunigunda* videre triumphos,
Cum caperent castæ regia ferta comæ?
Nunc indigna fui tantum retinere parentem,
Cui mea splendorem debuit urna suum?
Heu dolor; heu mediâ dum flebilis amnis in urbe
Fluxerit in media lugubris urbe gemam,
Fumabunt calido suspiria mœsta dolore,
Dum labyrinthæo prata secabo pede.
Hæc eadem querulo trepidus respondet ab antro,
Amisius centum lapsus in æquor aquis:
Ergone nunc pigrâ cogor squallere sub algâ,
Et piceo fluctus deglomerare vado?
Hæc ego (x) cum puros puro mihi marmore nuper
Eliceres latices) non tibi vota tuli.

x 3

Tunc

-
- (r) Paderam nobilitant, Imperatorum Regum Germaniæ & Franciæ
hospitia.
(s) Comitii Caroli M. ita Eginardus in vitâ Caroli Magni.
(t) Hospitium Leonis Pontificis Maximi, ita annales Fuldens.
(u) Francorum conventus, & castrorum metationes.
(vv) Imperatoria S. Cunigundis inauguratio. Ita Browerus in vitâ S.
Meinwerchi.
(x) Amisii fontes ante arenis neglectim profilientes, à Ferdinando Prin-
cipe exciso è lapide, margine ornati.

Tunc equidem feros meritis pro talibus annos
Et Pylios vovi tempora cana dies:
Crescite *Fernando*, sic crescite sæcula, dixi,
Aucta velut nostræ gloria crescit aquæ.
Nunc tamen heu! diræ, Crudelia Numina, Parcæ!
Occidis, & nostras spesq; decusq; rapis!
Reddite *Fernandum*, mihi reddite fata Parentem,
Invida *Fernandum* mors mihi redde meum.
Sic ait, & vultûs Taurini cornua frangit,
Nescius ingentis ferre doloris onus.
Non aliter priscis memorandus *Aliso* Cheruscis
Nec semel Ausonio clarus ab hoste gemit;
Et modò *Fernandum* (raptos sibi questus amores)
Fernandi repetit nunc sacra busta sui.
Sic quoq; qui domiti pudibundus sanguine *Vari*
Luppia Romuleis casta revisit aquis,
Ferdinande tuis inclamat pallidus umbris,
Pumicibusq; cavis pectora mœsta ferit.
(y) Qualis ab amissâ Cæsar legione citavit
Sapius inferias, *Vare* cruenta, tuas;
Liminibusq; domûs vultus illisit apertos,
Vare, refer, geminans, agmina, *Vare*, refer.
Redde triumphatas Marso victore volucres,
Redde Quirinales, rapta tropæa, notas.
Impar sæpè suo sic ingemit ille dolori
Jam te, jamq; tuæ pleetra vocando lyrae;
Quiq;

(x) Nuntiatâ | *Vari* clade adeò consternatum ferunt Augustum, ut
continuos menses barbâ capilloq; neglecto caput interdum foribus
illideret vociferans, *Vare* *Quinctili* legiones redde. Ita *Velleius*,
Tacitus, *Suetonius*, aliiq;.

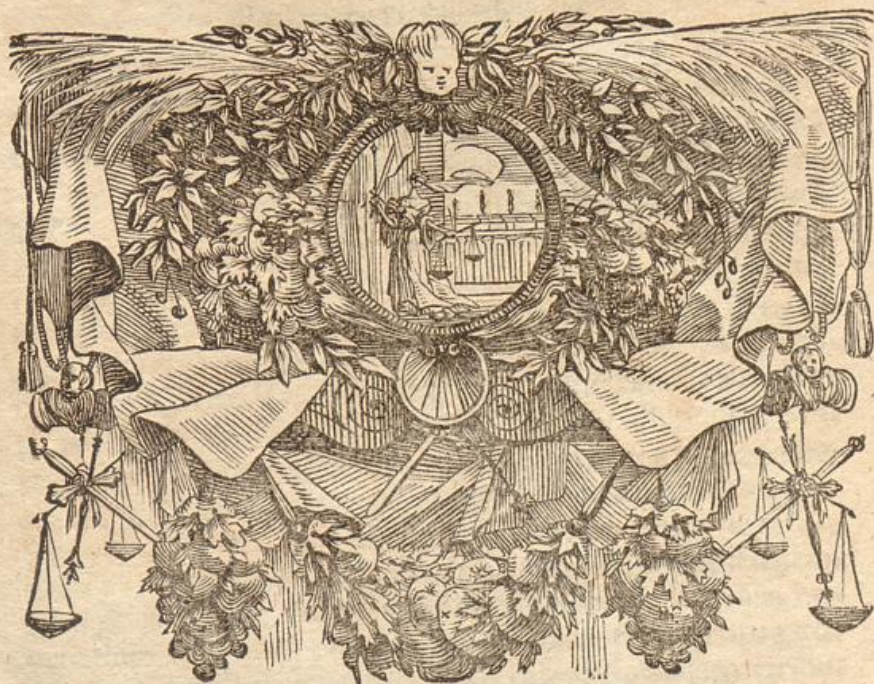

Quiq; (z) Padus multo dederat lenimina morbo
Et medicâ febrim sæpè levârat ope;
Dat lacrymas diræ solatia frigida mortis
Dat lacrymas, cineri, justa suprema, tuo.

(z) Aquâ fontis Paduli in febris ardoribus aliquando recreatus fuit Princeps Ferdinandus.

Totam hanc rem per Monumenta illustravit Celsissimus Princeps FERDINANDUS, & post-huma historia reddet.

FINIS.

1717
Gottfried (s) Tabernakel...
In welchem...
Das Buch...
Verfasser...
Paderborn...

(s) Auf dem...
Paderborn...

...
Paderborn...

FINIS

